

[Lorentzen.]

udgifter for udlejningsejendomme fra før krigen, svarende til 20—25 pct. af lejen i 1939; jeg er yderligere bekendt med, og den højtærede boligminister og hans embedsmænd er det også, at betydelige grundejer kredse bestrider rigtigheden af disse tal, idet de siger, at de er for lavt ansat, og at stigningen i virkeligheden andrager 32 pct., og derved ser man ganske bort fra genopretning af den tilstand, hvori udlejningsejendomme befinder sig i forhold til tilstanden i 1939. Vi kan naturligvis ikke her i dag afgøre, hvis tal der er de rigtige, men jeg går ud fra, at der i boligministeriets tal ikke er afsat noget specielt beløb til denne genopretning.

Tanken om gennem forøgede ejendoms-skatte at inddrage en del af grundejernes konjunkturgevinst blev drøftet og behandlet i en kommission efter den første verdenskrig — jeg tror den senere nationalbankdirektør Bramsnæs var formand — men den blev opgivet. Jeg nærer imidlertid ikke tvivl om, at denne tanke stadig vil have mange forkæmpere, men mon det ikke er en postgang for tidligt, at der er fremsat et lovforslag herom? For såvidt jeg kan se, kan man først bedømme konjunkturgevinsten, når huslejen er fri.

Vi kan derfor ikke medvirke til det fremsatte forslag til lov om en udligningsafgift til staten af faste ejendomme. Det drejer sig om en skat, der er anslået til i 1960 at give 103 mill. kr. årlig, og den tænkes afviklet over 50 år; og da statens indtægter ved skat på fast ejendom jo i dag er et meget beskedent beløb, vil enhver kunne forstå, at det drejer sig om en meget stor stigning. Vi vil naturligvis også protestere mod tanken om, at f. eks. landbrugsejendomme skulle have nogen som helst pligt til at deltage i udgifterne til driftsunderskud eller andet ved et byggeri, som ligger langt ud over den karakter, som landbrugets boligforhold i reglen har. Vi vender os som sagt mod lovforslaget.

Der er iøvrigt en lille morsom bemærkning, man kan godt sige en lille hyggelig udtalelse; jeg ved jo, at den højtærede finansminister har sans for små hyggelige ting. Der er en udmærket udtalelse i de bemærkninger, der følger med lovforslaget, hvor der står, at såfremt der skulle være

ejendomme, hvor den andel af forhøjelse, ejeren herefter beholder, er for ringe til at dække stigningen i driftsudgifterne, vil forholdene kunne reguleres, når huslejestopet til sin tid bortfalder. Man kan altså se, at koncipisten af dette ikke er helt sikker på, at hans beregninger holder stik, og derfor vil han have denne lille bagdør at træde ud af. Mon ikke den tvivl, der lyser ud af disse linier, bør være en ledestjerne, når nu det høje folketing skal behandle lovforslaget i et udvalg?

De øvrige paragraffer i den del af lovforslaget, der handler om lejen, vil jeg iøvrigt ikke komme ind på. Det er behandlet i flere kommissioner, i mange udvalg. Jeg ser nok forkærligheden i regeringsforslaget for kommissionen af 1948. Det kan vi diskutere i et udvalg. Jeg kan nok se den lille difference, der kan være i denne koncipering af paragrafferne, men iøvrigt vil jeg ikke mene, at det er formålstjenligt at gå i enkeltheder.

Jeg kan kort sammenfatte mit partis standpunkt derhen, at vi vil en afvikling af huslejerestriktionerne indenfor et kortere åremål; vi kan ikke godkende, at den foreslåede lejeforhøjelse giver grundlag for nogen ekstra beskatning af ejeren, og vi vil foreslå fri dispositionsret i alt nybyggeri, der ikke er statsstøttet.

Jeg skal derefter gå over til at tale lidt om den del af lovforslaget, som omhandler boligbyggeriet, og jeg vil gerne have lov til som indledning at fremføre nogle tal fra bemærkningene. Den private bygherre, der bygger uden offentlig støtte, er snart en saga blott, idet han i 1953 kun repræsenterede 7,3 pct. af boligbyggeriet, medens det tilsvarende tal for den private bygherre, der bygger med offentlig støtte, var 44,7 pct. Indtil den 31. marts i år var statens indsats med lån og tilsagn om lån efter boligstøtteleven af 1946 med senere tillægslove oppe på rundt regnet 3 milliarder kr.; det svarer til godt 136 000 lejligheder. Sætter vi byggeomkostningerne i 1939 til 100, androg de i 1951 316 og i 1953 307; håndværksudgifterne for 3-etages byggeri i hovedstadsområdet androg i 1939 ca. 138 kr. pr. m² etageareal og andrager i dag ca. 385 kr., men beregnet efter den officielle prisstigning skulle prisen kun have været ca. 370 kr.